

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Zgrešena pot.

V nemškem narodu, se posebno v onem v Nemčiji, živi težnja po oblasti in nadvladi nad drugimi. O njej priča zgodovna zadnjega stoletja in dokazujejo jo napori Nemčije v najnovejši dobi. Današnja Nemčija ni še nikakor voljna za mirno sožitje s sosedi in ji je le izgovor, če zagovarja svoje sedanje delo s stremenjem po enakopravnosti z drugimi državami. Vedno spet zastri zunanji svet nad zemljevidi nemških želja, vedno spet se čuje krik o narodu brez zemlje in življenja. Če je naša Avstrija danes z dobro voljo na delu, da uredi svoje odnose s sosedi v pravcu pravice in prijateljstva, išče njen veliki brat na zahodu prijateljev le za to, da z njimi vzbudi nova nasprotja in nove nesporazume. Odkar je Nemčija spet močna, je vedno spet dovolj mednarodnih zapletljivcev v Evropi. Temu je bilo že prej tako.

Leta 1870 je Bismarck zaključil govore o zvezni državi Nemčiji enostavno s tem, da je Južno Nemčijo dejansko podradil Prusiji. Pri tom je storil usodno napako, da je zbrisal Avstrijo z nemškega zemljevida. Ono Avstrijo, ki bi bila Nemčiji edina pot v svet, ko sta svetovno morje obvladali Anglija in Francija in je s severa grozil veliki ruski orjak. Pa teh napak v nemški politiki je bilo poslej še več. Leta 1890 je Bismarck „pozabil“ obnoviti prijateljski pakt z Rusijo in deset let navrh je oholo odklonil angleško ponudbo prijateljstva. Seve je bilo že tedaj tako, da nihče v svetu ni več prav veroval v prijateljstvo države, ki samolastno krši meddržavne dogovore, se neprestano oborožuje in rožlja s sabljo ob vsaki priliki in nepriliki.

Bismarcku je ugajal evropski strah pred Nemčijo. Ta strah je le še bolj dvignil nemški ponos. Nemčiji se je zahotelo kolonij in ob tej želji se je streznila Anglija. Nemčija je hotela pot na vzhod in je začela graditi bagdadsko železnico, ljubosumje med velesilami je rastle le še bolj. Francijo je bolela izguba Alzacije Lorene. Njena bol je bila le še hujša, ko je Bismarck ti dve deželi, ki sta bili nemštvu notranje odtujeni, neposredno podredil Berlinu ter poslal med njuno katoliško ljudstvo prusko uradništvo in vojaštvo. Francozi, ki niso mogli pozabiti nemškega obleganja Pariza, so odtlej snovali strašno maščevanje. Še kratkovidnejši je bil Bismarck napram caristični Rusiji. Slednja se je nahajala tedaj v ostrem sporu z Avstrijo vsled dogodkov na Balkanu. Morda najusodnejši nemški korak je bil, ko je Bismarck odklonil zvezo z Rusijo in se celo postavil proti njej, seve z „modrim“ dostavkom: Cel Balkan ni vreden niti enega pruskega grenadirja. Tedaj je bila usoda svetovne vojne zapečatenata.

Tudi v avstro-orgski monarhiji so tedaj zavalovali valovi Bismarckova vsenemškega stremjenja. In niso se umirili niti, ko je postalo očito, da je Avstrija v očeh Nemčije le vzhodna provinca in da uživajo Ogrji v svojih iredentističnih težnjah podporo Berlina. Tedaj so zavladali v Nemčiji vsenemški dnevi. Triindvajset nemških držav je služilo Berlinu. Na pruski zemlji se je zgoščevala industrija, v berlinske blagajne je dotekal denar iz vse države. Postavodaja je postajala vedno bolj centralistična. Velemeščanstvo in nemško plemstvo je imelo v rokah vso državo, medtem ko sta se dve tretjini nemških kmetov v Prusiji naselili v predmestjih in je nemško delavstvo obupno zaječalo pod neznošnim kapitalističnim pritiskom. Tedaj je hirala nemška kultura v ozračju tovarniškega dima, rezkih vojaških povelj, parad in manevrov.

Svetovna vojna je bila kazen pogrešene politike Bismarcka in pruskega Viljema. Za njuno slepoto je i zkrvavelo milione nemških mož in mladeničev na franosko-nemški in nemško-ruski fronti. Strašni poraz z vsemi svojimi posledicami

pa še ni zadostoval za izpametovanje. Prusija je ostala naprej, velika industrija in plemstvo sta ohranila vodstvo tudi v sledečem miru. To so bila tla za Hitlerja. Pa zdi se, da i on zapada stari nemški napaki. Zružil je vso oblast v Berlinu, nadaljuje kulturni boj, ki ga je začel Bismarck, naslanja se na armado, ki jo vodijo pruski junkerji. Avstrijo rabi kot most na vzhod, Poljska mu je dobrodošla za pot na sever, koder hoče rešiti Evropo pred boljševizmom.

In Avstrija? Z vzgledno zvestobo se je pred desetletji vezala na velikega brata in podredila svoje cilje njegovim. Celo v največji stiski, ko se

med svetovno vojno njeni narodi v stiski in bedi že predajali očiti nevolji, je odklonila mirovno ponudbo velesil in ostala zvesta Nemčiji. Z Nemčijo je nato delila strašno leto 1918 in prevzela nase vso težo mirovni pogodbe. Zunanji svet je ostal Avstriji tudi po svetovni vojni naklonjen, rešil jo je okovov mirovne pogodbe, podprl njeno gospodarsko in v zadnjih letih tudi politično samostojnost.

Da bi se avstrijsko-nemški narod ob vseh bridkih vzgledih in izkušnjah zadnjega stoletja končno umiril in ustalil v sebi in ob sencah sedanje Nemčije našel pravo pot v družino narodov-sosedom!

Avtomobilska nesreča.

Žena zveznega kanclerja mrtva.

Avstrijsko javnost, zlasti pa vladne kroge, je dne 13. t. m. silno pretresla vest o hudi avtomobilski nesreči, ki se je pripetila zveznemu kanclerju dr. Schuschniggu v trenutku, ko je potoval s svojo rodbino na odmor na Gornje Avstrijsko.

Pri vasi Ebersdorf, par kilometrov pred Linzom, je treščil avtomobil zveznega kanclerja, v katerem so se vozili tudi njegova soproga ga. Herma, sin Kurt in spremstvo, z 80-kilometersko brzino v drevo. Šofer je izgubil na doslej še nepojasnen način oblast nad vozilom.

Kancler dr. Schuschnigg je zletel iz voza in obležal nezavesten; dobil je hud živčni napad, vendar pa je k sreči odnesel samo lažje poškodbe. Kanclerjeva soproga je zadela z glavo v železni rob avtomobilske strehe, si zlomila hrbtenico in obležala mrtva. Sin Kurt je padel na travo in dobil neznatne praske po obrazu, dočim je dobil šofer življenjsko nevarne poškodbe. Avto je začel goreti in bo na njem le težko ugotoviti vzrok nesreče. Trdi se, da je kriva nesreče napaka pri avtomobilu.

Kanclerja in njegovega sina so takoj prepeljali v bolnico usmiljenih bratov v Linzu, dočim so truplo kanclerjeve soproge položili na mrtvaški oder v kapelici v Ebersdorfu, zvečer so jo prepeljali

v Linz in položili na mrtvaški oder v karmeličanski cerkvi. Po mašah zadušnicah v Linzu, katerim so prisostvovali zvezni kancler, zvezni predsednik Miklas, deželni glavar dr. Gleissner in druge visoke osebnosti avstrijskega političnega življenja, so blagopokojnico prepeljali na Dunaj, kjer je bila včeraj pokopana na pokopališču v Hietzingu.

Ko se je zvezni kancler v bolnici zavedel, je takoj vprašal po svoji soprogi. Obvestili so ga, da je mrtva. Vest ga je globoko potrla in takoj so ga morali odpeljati z avtomobilom na kraj nesreče in nato k mrtvaškemu odru svoje žene, kjer se je glasno razjokal.

Člani vlade, ki so se mudili izven Dunaja, so bili pozvani, da se takoj vrnejo. Vršilo se je par sej, na katerih je vlada ukrenila vse, da ne bi nastalo nepotrebno razburjenje in da ne bi politični nasprotniki skušali te nesreče izkoristiti v svoje politične cilje.

Zvezni kancler je dobil z vseh strani nebroj sožalnih brzojavk in pisem. Tudi naša vrhovna manjšinska organizacija mu je izrazila v imenu vseh manjšinskih ustanov iskreno sožalje. Z ostalimi Avstrijci žaluje tudi slovenska manjšina na Koroškem z zveznim kanclerjem nad težko izgubo, ki ga je tako nepričakovano zadela.

25. julij, obletnica umorja kanclerja dr. Dollfussa, se bo praznoval naslednje: Dne 24. julija popoldne se razobesijo žalne zastave, ob 21. uri govori glavni tajnik Adam v radio, kateri govor naj bi se po vsej Avstriji prenašal po zvočnikih. Dne 25. julija dopoldne so v vseh farnih cerkvah maše zadušnice. Popoldne od 15,20 do 15,22 počiva dve minuti ves promet in tudi vsi vlaki obstanejo, od 15,22 do 15,32 se bo zvonilo 10 minut v vseh cerkvah Avstrije. Ob 18. uri so povsod spominske svečanosti. Oficijelno spominsko slavje na Dunaju bo prenašal radio in bosta govorila dr. Schuschnigg in Starhemberg. Tovarne morajo pravočasno zapreti obrate, da se morajo delavci udeležiti teh spominskih svečanosti. Od 20,10 do 20,50 bo radio prenašal razne znamenitejšje govore pokojnega zveznega kanclerja.

Hoare o Avstriji. Dne 11. t. m. je imel angleški zunanji minister Hoare svoj veliki napovedani govor o položaju. Dotaknil se je vseh vprašanj, ki zanimajo Anglijo. K avstrijskemu vprašanju je povdaruil, da je Anglija ponovno izrazila naziranje, da zavzema Avstrija v Evropi v stratežičnem in gospodarskem oziru poseben položaj ter bi vsaka sprememba tega položaja ogrožala temelje evropskega miru. Zato bi angleška vlada zelo pozdravila pogodbo o nenapadanju in nevmešavanju v tem predelu Evrope.

Jugoslavija. Narodni skupščini so bile dne 9. t. m. predložene proračunske dvanajstine do konca marca 1936. Vlada zahteva po tem zakonskem osnutku od skupščine pooblastila, da sme z zakonito veljavnostjo izpremeniti in dopolniti brez skupščine vse obstoječe zakone. To bi bil nekaj pooblastilni zakon, ki je uveden, že v več državah in ki bi dal vladi možnost, da izvede svoj vladni program. Vlada je obenem zaprosila za dovoljenje, da sme najeti posojilo 385 milijonov Din. Predlog je bil odkazan pristojnemu odboru, kjer se trenutno vrši proračunska razprava. — Pri volitvi v skupščinske odbore je dobila vlada največ 199, opozicija pa največ 95 glasov. To kaže, da bo imela Stojadinovičeva vlada večino tudi v skupščini. — Zadnji teden se je mudil princ-namestnik Pavle v Sinaji v Romuniji, kjer je vodil važne razgovore s predstavniki romunske vlade in romunskim kraljem Karlom. Na to se je odpeljal na Bled, kjer se je sestel z grškim podpredsednikom vlade, generalom Kondilisom.

Madžari so hudi, ker namereva Vatikan končno urediti vprašanje škofij na ozemlju, ki je od nekdanje Ogrske pripadlo Čehoslovaški in Jugoslaviji. Osnovati se imajo na Čehoslovaškem in v Jugoslaviji nove škofije in se ta področja popolnoma izločiti iz dosedanje pripadnosti pod škofije ali nadškofije na Madžarskem. Ves madžarski tisk razpravlja o teh vprašanjih, zlasti pa o ureditvi

cerkvenih zadev na Slovaškem in pravi, da pomeni to nov udarec za Madžare in njihove narodne manjšine, ki bodo sedaj tudi v cerkvenem oziru izročene na milost in nemilost slovenizaciji.

Kulturni boj v Nemčiji. Nemška vlada je izdala celo vrsto novih dekretov, s katerimi poostrejuje izvajanje sterilizacijskega zakona in izdaja tudi nove ostreje zakone proti vsem, ki bi z ustmeno ali pismeno propagando delali proti rednemu funkcioniranju sterilizacijskih predpisov. V zvezi s tem je značilna obsodba berlinskega sodišča proti sterilizaciji. Obsojen je bil na dve leti robj. Notranji minister Frick je napovedal še ostreje ukrepe proti „sabotaži narodnega zdravja“, predvsem pa proti katoličanom, ki iz načelnega stališča, sledeč predpisom katoliške vere, vztrajno odklanjajo sterilizacijske predpise za uspešno pobijanje te propagande in za zatiranje sovražnikov narodnega socializma. — Vlada je sklenila, da se vsa nemška policija vključi v redno vojsko.

Oboroževanje Francije. Iz Pariza se poroča, da francoska vlada ne namerava poslati svojih pomorskih strokovnjakov v London, ker je bil sklenjen angleško-nemški sporazum. Francija je obveščena, da bo Nemčija v dveh letih popolnoma zvedla svoj brodomni program, da si jo je angleška vlada obvestila, da bo Nemčija rabila za to 7 let. Zaradi tega je Francija sklenila pospešiti gradnjo novih bojnih ladij in ne bo dovolila v tem oziru nobenega omejevanja.

DOMAČE NOVICE

Potovanje v Jugoslavijo onemogočeno. Vlada je pred pričetkom letne sezone otežkočila potovanje v Jugoslavijo s tem, da je moral imeti vsak avstrijski državljani od okrajnega glavarstva bivališča posebno potrdilo, katerega izdaja se je morala zabeležiti tudi v potni list. Od 1. t. m. naprej se je moralo doprinesiti tudi potrdilo davkarje, da potujoči ne dolguje nobenih davkov. Za obmejni promet in trgovske potnike te določbe niso veljale. Dne 10. t. m. pa so bile določbe še poostrene. Onim, ki imajo potrdilo o plačanih davkih, se dovoljenje za prestop meje sploh ne sme več izdati. Potovanje v Jugoslavijo je dovoljeno od omenjenega dne samo v nujnih slučajih: smrtni slučaj, bolezen med sorodniki, uradni nalog, trgovski potniki in trgovci s potrdilom trgovske zbornice itd. — Na kateri pritisk so se te odredbe izdale, bomo šele izvedeli.

Srednje šole na Koroškem. Samostansko gimnazijo v Št. Pavlu je obiskovalo preteklo šolsko leto 197 študentov: 29 jih je izdelalo z odliko, 137 povoljno, 6 jih je padlo, 20 jih bo delalo ponavljalni izpit, 5 pa ni dobilo redov. Maturiralo je 18 dijakov. Poleg 4 Italijanov, 12 Jugoslovancev in 2 Čehoslovancev so bili ostali dijaki avstrijski dr-

žavljeni. — Celovško zvezno gimnazijo in realno gimnazijo je obiskovalo v preteklem šolskem letu 1048 učencev (od teh 291 deklet). Poučevalo je 65 učiteljev. Izdelalo je: 152 učencev z odliko, 537 povoljno, 82 jih je padlo, 12 jih ima nezadostno, 146 ponavljalni izpit in 28 ni bilo klasificiranih. Maturiralo je 91 dijakov, od teh 25 z odliko. Po materinskem jeziku je bilo 950 učencev nemškega jezika, 93 slovenskega, 1 italijanskega, 1 holandskega in 2 madžarskega. Po državljanstvu je bilo 1000 Avstrijcev, 15 rajhovcev, 1 Holanec, 4 Italijani, 11 Jugoslovancev, 1 Poljak, 1 Švicar, 10 Čehoslovancev, 3 Madžari in 2 brez državljanstva. — Zvezno realno v Celovcu je obiskovalo 495 učencev. Poučevalo je 52 profesorjev. Po materinskem jeziku so bili razen 7 Slovencev in 1 Grka vsi Nemci. Izdelalo je 70 dijakov z odliko, 286 povoljno, 89 s ponavljalnim izpitom in 48 jih je padlo. — Na zveznem ženskem i moškem učiteljski v Celovcu je poučevalo 26 učiteljev in profesorjev. Stalež moškega učiteljskega je znašal 98 učencev, ženskega pa 71. Maturiralo je 21 žensk in 31 moških. Za to število se je pomnožil učiteljski stan. — Na ženski realni gimnaziji in višjem liceju v Uršulinskem samostanu v Celovcu je poučevalo 22 rednih učnih moči. Prihodnje leto bo imela gimnazija 8 razredov. Učenk je bilo koncem šolskega leta 158: 123 s Koroške, 19 iz drugih zveznih dežel, ostale pa iz drugih držav, med temi 6 iz Jugoslavije. Po materinskem jeziku je bilo 157 Nemk in 1 Slovenka. Uspeh: 53 z odliko, 97 usposobljenih, 3 ponavljalni izpit, 1 padla, 2 neizprašani. Te statistike potrjujejo, da bo res, da je inteligenčni naraščaj v Avstriji najvišji od vseh evropskih držav.

Delovanje vladnega komisarija za zasebno gospodarstvo na Koroškem. Takega komisarija smo dobili po lanskoletnem julijskem puču z nalogo, da očisti privatna industrijska podjetja protidržavnih elementov. Komisar je po svojih publikacijah proti Slovincem na Koroškem znani vladni svetnik Bernard Scheichelbauer. Sedaj je objavil poročilo o svojem delovanju. Obiskal je okrog 1000 obratov na Koroškem in dal potrebna navodila. V 27 slučajih je odvzel obrtno dovoljenje, v treh slučajih je ukinitel izvrševanje obrti na gotov čas. Na njegov ukaz so morali industrijski obrati odstaviti 274 delavcev, ki so se aktivno udeležili puča, 64 delavcev in nameščencev je dobilo začasno prepoved zopetnega sprejema v službo. Lojalitetno izjavo je podpisalo 472 delavcev in nameščencev. Kar je razveseljivo, je vladni komisar dosegel, da je bilo 630 delavcev in nameščencev, na novo nastavljenih. Udeleževal pa se je tudi na socialnem polju in uredil spore med delodajalci in delojemalci. Četudi je vladni komisar že veliko dosegel v pogledu pomirjenja, ima vendar še obsežno delovno polje.

Wiener Handarbeiten, mesečna revija za ženska ročna dela. Revija je lepo ilustrirana in vsebuje julijska številka času primerne motive za ročna dela, kakor ročne torbice, rokavice, ovratnike in drugo. To revijo bodo naše žene in dekleta gotovo rade pregledale, predvsem tiste, ki se bavijo bolj podrobno z ročnimi deli. Naroča se pri „Wiener Handarbeit“, Wien V., Schloßergasse 21, in stane številka 1,30 S, tetno pa 16,60 S.

Korte. (Delo in paša.) Takoj po veliki noči so začeli spravljati Leitgebovi delavci v grabnu nakopičene hlode po vspenjači čez goro v Belo k cesti, odker jih odvažajo avtomobili. Vsako peto minuto se pelje pod cerkvijo mimo 2 do 6 hlobov. Pot je dolga 7 km, vožnja traja eno uro. Tako spravijo na dan 500 do 600 hlobov preko gore ali približno 150 kubičnih metrov lesa. Tako ima kakih 10 delavcev vsaj pol leta dela na naši strani, da stremi nasekanih 20.000 kubičnih metrov. Letos se bo sekalo za polovico manj in bo zaposlenih le približno 40 drvarjev. K binokostim je prišlo nekaj Nemcev s Tirolske in Solnograške, drugi so domačini iz gorske okolice in doline. — Kot prvi so prignali na binokostno soboto na pašo svojo živino posestniki iz Apač in Šmarjete v Rožu. Ko kmet nima denarja niti za pašo, je število živine letos precej nižje. Nekaj pa je tudi strahu pred nesrečami in medvedom, kateremu se naprti marsikatera nesreča. Kmet mora plačevati visoko najemnino od planine in ima izgubo, če dobi premalo pašnine. Je tudi pri planinah kriza.

Sele. (To in ono.) Od 1. do 16. julija se vrše pod Košuto vojaške strelne vaje. Iz Celovca prihajajo le oddelki približno pol stotnije in po par dnevih jih izmenjajo drugi. Razun par mož, ki oskrbujejo konje in donos hrane ter streliva, je vsa vojaščina na planini in je v vasi mirneje kakor druga leta ob tem času. Pokanje strojnica in min je seveda preplašilo medveda in ga prepodilo, da bo nekaj tednov mir pred nim. — Drugače mirna vas je oživela na žegnanje 7. julija, ki je privabilo mnogo gostov od drugod, posebno iz Borovelj. Med njimi je obiskal Sele tudi profesor dr. Košir s skupino, ki je predvajala stare rožanske plesne dopoldne po maši pod Mažejevo lipo in popoldne še enkrat na šolskem dvorišču. Gledavcem so se plesi zelo dopali, ker so dostojni in finih mirnih oblik. Prav bi bilo, če bi izprodričili sedanje divje polke. — Dan navrh se je vršila zopet poroka. Mladi p. d. Poderšnik na Obirskem si je izvolil za življensko družico Spod. Jugovo Pavlo Oraže in bil zelo vesel, ko je po resnem prevdanku privolila njegovi želji. Nevesta je članica Marijine družbe in je letos pozimi obiskovala gospodijnski tečaj. Vsekako je dobro izpričevalo za tečaj, da sta tekom 5 tednov dve tečajnici z ženinom stopili pred oltar! Na

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(38. nadaljevanje.)

Stara Katra je bila. Pred njo je raslo dete, tudi njega je sprejela od rajne gospodinje: bila mu je mati. In glej, nenadoma so ga odtrgali od nje in so ga pognali v svet.

„Kam kreneš, dete?“

„Kam? V svet!“

„V svet! ... Otrok si še!“

„Otrok! Zato so me pognali ravno v noči iz hiše, ko je še pes pod streho.“

Čutilo se je: premagovala ga je bol. Glas mu je drhtel, govoril je s težavo in le s silo je zadrževal solze.

„A v noči vendar ne moreš na pot. Pojdi dol v mlin. Tam spiš to noč, jutri poskrbi že Bog...“

„Poplašaj vam Bog, teta.“

Pristopila je, dvignila mu je s suho roko glavo in se je sklonila globoko k njemu.

„Teško je življenje, Nande. Varuj te Bog. Ne zabi Trate, ne stare Katre!“

Pokrižala ga je in je plakala poltiho. Tedaj se ni mogel premagovati več tudi fant. Culica, ki je nosil v nji obleko, mu je zdrknila na zemljo, z rokami si je zakril lice in je zaplakal glasno in obupno. Še vse življenje se ni čutil tako samotnega.

„Ne jokaj, dete. Gospodar se premisli: vrneš se morda že jutri!“

Odločno je odkimal z glavo.

„Nikoli!“

„Pa pojdi, in Bog bodi s teboj...“

S sklonjeno glavo se je vračala starka, še vedno ihteča.

Zaplakati bi morala pač tudi ti, o Trata; ker izgubila si zvestega in močnega, ki bi ti bil potreben v dneh nesreče... *

Šumela je ob mlinu voda, in kamen je pel venomer enozvočno svojo pesem. V sobi mlinarjevi, slabo razsvetljeni z lojeno svečo, je sedela četvorica z resnimi obrazi, z resnimi mislimi. Mlinar Matija, blizu osemdeset let star, je sedel na postelji. Roke, osušene od dela in od let, je sklepal pod desno nogo, znamenje, da misli težko in globoko. Glavo so mu obrobjali dolgi lasje, belemu vencu slični, in so mu padali čez obdrgnjeni ovratnik sukniin na od moke belo obleko. Velika pleša se je svetlikala v poljasni, nemirni svetlobi. Stresel je z glavo zdaj zdaj in je pogledal po izbi s skrbi polnim pogledom, z napol obupanimi očmi.

Ob mizi je sedel Florijan. Šel je z Ivanom Dolinarjem slučajno mimo mlina. Pogledala sta skozi okno in sta videla Nandeta sedečega na nizkem stolcu ob peči, držečega v naročju veliko culico. začudila sta se in sta vstopila in sta se zavzela še bolj, ko sta zvedela, da je fant pregnan s Trate in je na poti v tujino.

Sedel je Florijan, mnogoizkušeni, nemirni popotnik nekoč, popotujoč še sedaj dan za dnem in je naslonil glavo ob zdravo roko in je dihal počasi in težko, kakor bi mu ležalo breme na prsih. Pogledal je zdaj zdaj preko mize na fanta, sedečega sključeno na stolcu, in pogled mu je bil nemiren in skrbeč.

„Ne ugaja mi ta stvar. V domovini bi ostal. Dobe se službe tudi drugod. Trata še ni vsa fara.“

Fant se je zravnal in je zamahnil z roko.

„Kje jo dobim? Povejte!“

Ivan, sedeč na starem stolu ob zidu, da je gledal Nandetu naravnost v lice, se je zganil in je pripomnil napol neodločno.

„Pri nas bi bilo delo. Skrbeti moramo, da spravimo hišo in hleve do zime pod streho. Sam ne morem lahko oskrbovati vse živine, kolikor so je rešili ob požaru, in opravljati še razna druga dela. Trebalo bi več rok.“

Nande je odmajal z glavo.

„Ne! Da bi gledal dan na dan Trato — ne!“

Na tihem je še mislil: „In Tratnika, tega odurnega brezsrčneža...“ In z mehkejšim srcem si je še priznal: „In Vilmo in Tinko, ki pa bi ne smel več niti goovriti z njima. Ne!“

„Ne, resnično: rajši grem v tujino!“

Mlinar, prikovan na rodno zemljo po letih slabosti, čakajoč že leto za letom, da se vrne v njo, ki je izšel iz nje, je gledal nemirno, skoro plašno. A Florijan je pokazal z očmi na levo stran, kjer mu je manjkala roka.

„Fant, jaz poznam tujino. Tu, glej, imam spomin na njo.“

Molk po sobi.

„Glej, tudi jaz jo poznam“ — je prigovarjal Ivan. „Naj ti bo še tako dobra, vendar ti ostane vedno mačeha. Mati, ljubeča, umevajoča nas, je le domovina.“

Nandetu je bilo hudo pri srcu.

„Tujina, domovina! Vedno govore o njih, vsi govore: rajni župnik, sedanji istotako, učitelj, vi vsi... A podijjo me iz domovine! Vzeli so mi jo s sirovo silo. In po nedolžnem! Nimam je več, ne ljubim je — hočem v tujino!“

Razgrtel se je, razsodil.

(Dalje sledi.)

ženitovanju v župnijskem domu so tovarišice nevesto počastile z ljubkim prizorom, ki ga je voditeljica tečaja Milka zložila nalašč za to priliko. Petje in nastopi na odru so zbrane svate prijetno zabavali. Bilo srečno! — Letoviščarjev je letos malo, morda se le iz tega vzroka avtobusna proga Borovlje — Sele ni otvorila. — Čebelarji z letošnjo pašo nič kar niso zadovoljni. Smreka ni medila, ker je bilo presuho. Pa je nekdo po zimi prerokoval čebelam dobro leto. Že vidimo, da prerokom ni veliko verjeti!

Marija na Zili. (Poroka.) V torek, dne 2. julija se je poročil Janez Grafenauer, p. d. Janahov Hanžek iz Turdanič s svojo izvoljenko Marijo Oberwinkler iz iste vasi. Potrebno je bilo, da je Hanžek napravil ta sicer težek in odgovornosti poln korak, kajti hiša je rabila nove moči in prepričani smo, da jo je mladi gospodar našel v vzornem domačem dekletu. Novoporočencema želimo vse najboljše in naj ju Bog čuva dolga leta. Prepričani smo, da bo mladi gospodar vodil Jahanovo posestvo v duho svojega rajnega očeta, da bo čuval podedovane duhovne in materielne dobrine ter tako ohranil hiši dobro ime. Mlada nevesta pa ima v Janahovi materi krasen vzor prave gospodinje, ki je dolgo let kot vdova vodila gospodarstvo in ki je imela samo dve stvari pred očmi: Bog in delo.

Radišče. (Ženitovanje.) V ponedeljek, dne 8. t. m. sta bili v domači župni cerkvi kar dve poroki. Gotovo je bilo dolgčas tem našim sestram i bratom, da so si poiskali v času gospodarske krize drug drugemu oporo, ali pa rabijo delovne sile, da si ohranijo svoja posestva. Posestnik Vratnikove kmetije v Medgorjah si je poiskal družico v Sp. Butah in odpeljal na svoj dom Brovčevo Lenijo. Tudi Sekunovi Neži ni bilo prijetno sami ob gozdu dvorske vasi, zato si je izbrala močan steber očetove kmetije, Toplerhovega Jozija. Pri pojedini pri Mežnarju smo se prav dobro zabavili. Novoporočenim želimo obilo sreče in blagoslova, da bi neokrnjeno hranili in čistili, kar so podedovali od svojih prednikov!

Pečnica ob Baškem jezeru. (Pogreb matere in njenih dvojčkov.) V četrtek, dne 11. t. m. smo tukaj pokopali Korenovo mater, ženo malega posestnika in upokojenega železničarja Janeza Kavelarja, pd. Korena v Malnicah. Radi srčne hibe je morala v bolnico v Celovec, kjer so ji zdravniki odvzeli dva otročička, fanta in deklico, že mrtva. Čez dva dni pa je umrla tudi ona. Prepeljali so krstvo z materjo in dvojčkama na dom, kjer smo jih pokopali na tukajšnjem pokopališču. Pogrebcev je bilo toliko, da v cerkvi niso imeli več prostora. Slovenski pevski zbor je prepeval med sv. mašo ganljive žalostinke. Ko je potem govoril domači č. župnik na grobu ter slikal svetost materinega telesa, posvečenega po Jezusu samemu, ter povdarjal zveličavnost mučeniške smrti matere za njene otroke, je zdihovalo in jokalo vse. Mati Kavelarjeva zapušča potrtega moža in tri male otroke. Ljubi Bog naj jih tolaži! Rajna je bila doma v šentjakobski fari v Rožu, zato je bilo pri pogrebu tudi veliko Rožanov. Na sodni dan naj vstane Korenova mati veličastno iz tega groba!

Kratke novice s Koroške. Dne 6. t. m. se zabeležili na Koroškem 7002 podpirlanih brezposelnih. Od 1. novembra 1934 do 30. aprila 1935 je obiskalo Koroško 68.884 tujcev. — Je znano dejstvo, da oskrbuje in poživilja večja mesta doselitev ljudi z dežele. Zanimivo je, kar ugotavlja lansko ljudsko štetje. Celovec ima 29.671 prebivalcev in od teh je komaj 8293 rojenih Celovčanov (27,9%); Beljak ima 23.831 prebivalcev, a v mestu rojenih samo 7581 (31,8%). Vsi drugi so z dežele ali iz inozemstva. — 26. t. m. je sejem v Grebinju. — Pri Sekiri o Vrbskem jezeru se je dne 11. t. m. prevrnil poštovni avtobus. Potnikom se ni zgodilo nič, pač pa se je precej poškodoval avtobus. — Prostovoljna požarna bramba v Beljaku obstoja že 70 let. K proslavi 70-letnice so se peljali z avtom tudi brambovci iz Paterniona. Med vožnjo je veter odnesel enemu brambovcu kapo. Dotični — 69 let star — je med vožnjo skočil iz avtomobila in obležal težko ranjen na cesti. — Dekla Jula Oberanner je vrgla v bližini vasi Pusarnitz svojo 3-letno nezakonsko hčerko v mimo tekočo reko. Otrok je utonil, brezsrčno mater pa so zaprli. — Pri Grebinju je motorno kolo s priklopnico zdrčalo 15 m po strmeh bregu. Dva sta ranjena in ležita v celovski bolnici. — V vilo Huderca pri Grabštanju so vlomili tatovi in odnesli 28 rjuh, nekaj domačega prta in jestvine. Denarja niso dobili. — Srebrni mašniški jubilej obhajajo letos naslednji dušni pastirji sloven-

skega porekla: čč. Alojz Karol Marásek, župnik v Domačalah, Konrad Mente, župnik v Kotmari vasi, Ivan Starc, župnik v Hodišah, Josip Štih, župnik v Bilčovsu, oče Valerijan Sartory, vikar kapucinskega samostana v Celovcu. Da bi delovali še mnogo let v zveličanje duš pripadnikov slovenske manjšine na Koroškem, to je naša želja.

NAŠA PROSVETA

Več srčne kulture.

Današnjemu človeku manjka prave in zdrave srčne izobrazbe in plemenitosti duha, to trdijo vsi ki le malo bolj golboko pogledajo v človeško družbo od danes, to pravijo tudi vsi, ki so rastle in živeli v času, ki je bil drugega duha, in to čutimo in doživljamo dan za dnem tudi mi vsi tako v mestu kakor tudi na deželi.

Če stopiš med današnjo mladino, če se voziš po železnici ali v avtomobilu, če se vsedeš v kako gostilno, sredi med goste in se podaš na kako večjo prireditev ali celo na plesišče, pa dobiš močan vtis, da manjka vsepovsod prave srčne izobrazbe, ki naredi medsebojno življenje ljudi šele prijetno, toplo, domače in res človeško. Brez srca in brez duše je vse, tako mrzlo in mrtvo je. To pomanjkanje duhovne plemenitosti se pokaže pogostokrat v prav sebičnem, neplemenitem mišljenju, v grdem prostaškem govorjenju in čestokrat tudi v surovem, odbijajočem obnašanju.

Ob bežnem pogledu na vse te pojave se nehotе vpraša človek; od kod vse to? Kdo je vsejal to seme, ki danes tako bujno raste in poganja po naših mestih in tudi vaseh? Duh časa, ki vlada in vodi današnji svet, se je utelesil v današnjem človeku, v načinu njegovoga mišljenja, delovanja in življenja. Je to izraz materializma, tostranske usmerjenosti, ki podcenjuje duhovne vrednote. Pomanjkanje srčne izobrazbe se javlja v vsakim posamezniku družini in družbi, ki zamuje versko izobrazbo in versko življenje kot brezpomembno za duhovno oblikovanje človeka in družabe. In prav v zadnjih desetletjih se je v tem oziru veliko grešilo. Močno življenje iz vere šele zgrabi človeka, ga naravna na visok cilj in vzbudi v njem najplemenitejše lastnosti in sile in ublaži vse, kar je v njem še nečloveškega in podivjanega. Dokaz za to resnico nam je dvatisočletna zgodovina katoliške cerkve, ki se ponaša z nepregledno vrsto svetnikov, ki so dospeli do vrhunca notranje plemenitosti in srčne izobrazbe, tako, da jih Cerkev postavlja svojim vernikom za vzornike življenja.

Odpovedala je tudi današnja družina. V družini se oblikuje mladi človek, v njej se nasrka tistega duha, ki napolnjuje starše, posle in vse one, ki se shajajo v družini. Družina je tista od Boga blagoslovljena zemlja, iz katere naj bi rastle mladi človeški rod in kjer naj bi se vzgojil in kjer naj bi dozorel v celega človeka. Ker pa starši, predvsem mati kot duhovnica in vzgojiteljica v družini in tudi oče, sami niso prinesli seboj prave srčne izobrazbe, so rastle otroci v mladeniče in dekleta, ne da bi se kedó lotil tega važnega in težkega dela srčne izobrazbe. Namesto tega pa so se otroci navzeli čisto nasprotnega duha in se je razvijalo njihovo notranje življenje tako, kakor pač raste in se razvija drevo, katerega nihče ne neguje.

Svoj del je pa doprinesla tudi šola in ves način šolske vzgoje in izobrazbe. Po vseh naših ljudskih, srednjih in višjih šolah prevladuje samo umska izobrazba in se vežba spomin. Glava postaja vedno večja, srce pa vedno bolj prazno in nedovzetno za kaj lepega, plemenitega in duhovnega. Učitelji se trudijo, da bi povečali in razširili znanje mladih ljudi in o vseh teh najrazličnejših vedah potem strogo izprašujejo svoje učence. Le malokateri učitelj ali profesor pa se trudi, da bi vzgojil svoje učence tudi v poštene in plemenite in dobre ljudi.

To so nekateri vzroki, današnjega pomanjkanja srčne kulture. Že dobri škof Slomšek je v svojih spisih in pesmicah bridko tožil, da se je usilil in usedel v ospredje za domačo mizo tuji duh, in da se je moralo umakniti v kot vse, kar je poštenega in prav iz srca dobrega. Da bi odpravil ta nered, se je trudil vse svoje življenje in gotovo je on veliko pripomogel, da se ni med slovenskim ljudstvom še bolj razpasla podivjanost srca. Zato je vedno znova kot duhovnik in vzgojitelj povdarjal veliki in neprecenljivi pomen verske vzgoje in globokega verskega življenja. Nikoli tudi ni mogel dovolj prisrčno pokazati, kako važno in dalekosežno je lepo življenje in dobra vzgoja v družini, Slomšek

pa je bil tudi velik in daleč naokrog znan pospeševatelj ljudske izobrazbe, Šola in izobrazba pa naj nadaljuje delo cerkve in družine.

Če hočemo odstraniti to pomankanje srčne kulture iz naših družin in vasi in iz našega ljudstva, potem se ne smemo zadovoljiti s kakimi zunajimi recepti in še ni dovolj, da preganjamo izrastke te srčne podivjanosti. Duha je treba spremeniti in v človeku vzbuditi vse kar je plemenitega in dobrega v njem. Škof Slomšek nam je tu di pri tem obnovitvenem delu in pri tej prepotrebnosti srčni izobrazbi našega ljudstva kažipot: Med ljudstvom se mora močno ukoreniniti zdravo versko življenje, družina mora postati zopet toplo ognjišče in vzgajališče značajnih ljudi, šola pa naj dopolnjuje delo prvih dveh. Tako delo bo vtisnilo v dušo posameznika in celega naroda značilne in značajne poteze, ki bodo šele pokazale pravo lice slovenskega človeka in ljudstva.

Za tako resnično ljudsko izobrazbo smo vsi poklicani. L.

Tekma ženjc v Goselni vasi. Od ranega jutra do poznega večera so drugo julijsko nedeljo stršili temni oblaki vrle Dobrolovaščane pri pripravah za tekmo ženjc v Goselni vasi. Dež pa je še počakal do prihodnjega jutra in tekma se je izvedla v ugodnom vremenu. Že pred določeno uro so se začele zgrinjati številne množice iz vseh delov Podjune okrog Eberweinove gostilne. In šmihelski godci s svojimi izbranimi komadi ter pevski zbor iz Dobrle vasi so privabili še mari-katerega, ki je hotel kar mimo. Z malo zamudo se je razvila težko pričakovana povorka na bližnjo Eberweinovo njivo, kjer se je po pozdravu društvenega predsednika in zvezinega zastopnika med petjem in zvoki šmihelske godbe pričela tekma dvanajstih vrlih podjunskih deklet, ki niso prišle na tekmo iz častihlepnosti, tamveč da izkažejo kmečkemu delu čast in priznanje v dne, ko se ga omalovažuje, podcenjuje in celo zaničuje. Prireditelj je bila počastitev našega kmečkega in narodnega dela, saj si povečini služimo svoj kruh s težkim, a vendar lepim kmečkim delom. — Po končani tekmi so se ženjice takoj vsedle k dobri malci, ki jim je med petjem prav dobro teknila, Mirko pa je medtem s svojo komisijo ocenil delo posameznih tekmovalk. Strmeli smo, ko je komisija razglasila uspeh tekme, da so šentviška dekleta odnesla prvo in še tri ostale nagrade. Čestitamo vrlim „Daničarjem“! Izobraževalnemu društvu v Dobrli vasi pa smo hvaležni za to prireditev. To.

ZADRUŽNI VESTNIK

Srebrni jubilej „Hranilnice in posojilnice v Št. Tomažu pri Celovcu.“

Skromni in ponižni smo mi koroški Slovenci in le malokateri izve za lepe in iskrene svečanosti, ki se vršijo dogajajo tuintam med nami. Zelo redko pa pogledamo na našo severno mejo, ki je danes že takorekoč na marsikateri točki prdrta. Da pa moremo še danes pogledati s ponosom proti Št. Tomažu in njegovi okolici, se imamo v prvi vrsti zahvaliti tamošnji hranilnici in posojilnici ter njenim vztrajnim in požrtvovalnim voditeljem.

Dne 23. junija t. l. je ta zadruga slavila v svojih prostorih 25-letnico svojega obstoja. Po poročilih o poslovanju v zadnjem letu, iz katerih povzamemo zelo razveseljive podatke o prometu in stanju, je zastopnik „Zveze koroških zadrug v Celovcu“ krasno obrazložil pomen in namen zadruge v splošnem in kreditne zadruge v posebnem ter podal nato kratko zgodovino zadrugištva v slovenskem delu Koroške. V zadrugiških ustanovah, katerih prva je pred tremi leti slavila svojo šestdesetletnico na slovenskem Koroškem, se zrcali popolna zrelost in enakovrednost Slovencev, ki v tej samopomoči vzgajajo svoje najboljše v neizčrpni kader narodnih plemenitašev.

In ta cilj si je zastavil tudi Št. Tomaž, ko je pred 25. leti ustanovil svojo slov. hranilnico in posojilnico pod vodstvom tedanjega župnika č. g. Ivana Brabeneca, sedanjega prošta v Podkrnosu. Trnjeva je bila pot, ki jo je morala hoditi ta zadruga, kajti pomisliti je treba, da je nastala na zelo vročem — narodobojnem polju in da je v bližini Celovca, ki je imel z modernizacijo kreditnega poslovanja z nebrot bankami in drugimi kreditnimi inštituti, ki so bili odprti nasprotni propagandi zelo močno privlačno silo. Ni propadla temveč v zadnjem povojnem času doseženi raz-

mah je jasen dokaz, da je slov. hranilnica in posojilnica v Št. Tomažu upravičena in potrebna.

Govornik je zato upravičeno povdaril, da za drugo lahko s ponosom obhaja svoj srebrni jubilej in naj se ob ti priliki spomni s hvaležostjo svojih član ustanovnikov ter sedanjemu vodstvu izreče priznanje in naj izveni želja, naj hranilnica in posojilnica pod spretnim vodstvom in s sodelovanjem vseh domačinov v smislu prave združne ideje pripomore, da ostane Št. Tomaž, kakor dosedaj, neodvisen na svoji zemlji svoj gospod.

Nato je sedanji načelnik, g. Andrej Šturm slavil ustanovitelja mil. g. prošta Brabeneca in sporočil, da se mu v skromno priznanje podari zelo simbolično izdelana diploma, delo slikarja-umetnika, g. strokovnega učitelja Gražerja iz Celja, koroškega rojaka.

To slavje naj bo dokaz, da je v naš Slovincih močna misel združništva in da so ravne te najboljše narodne prostojanke.

GOSPODARSKI VESTNIK

Sadjarji, pozor! Suša grozi uničiti letos in lansko jesen nasajena sadna drevesca. Ne pozabimo na zalivanje teh dreves, ker bi bila velika škoda, če nam posahnejo radi naše malomarnosti. Če tega doslej še nismo storili, storimo to takoj! — Če opazimo, da se listje že zavija in da je koža že nagubana, ovijmo debelca od zemlje do krone z mokrim mahom in čez mah ovijmo papir, ker v tem slučaju zalivanje samo ne reši več drevesca. — Jablane in češplje kažejo letos dobro letino. Ali suša grozi letošnji pridelek uničiti. Kjer obstojá možnost, tam napeljimo vodo v sadonosnik ali pa dopravimo drevesu vodo v sodu z vozom. Voda se naj spušča počasi na zemljo, da jo utegne sprejeti v se in da ne odteče drugam, kjer je manj potrebna. — Letos je posebno „ušivo“ leto. Povsod naletimo pri mladih in tudi starih drevesih na listno uš. Zatirajmo jo! Tobačni izvleček naj bi imel vsak kmet v domači lekarni, saj je tudi proti uši domačih živali izvrstno sredstvo. Dobi se v glavnih trafikah. Proti listni uši uporabljamo tobačni izvleček v letnem času kot enoodstotno raztopino v zvezi z mazavim milom. Brez mila ni nič, ker se raztopina ne prime uši.

M. A.

Splošna pravila o plemenitvi. 1. Uporabljaj za pleme le popolnoma zdrave živali, ki so od zdravih roditeljev (samca in samice, starca in starke) in sploh iz zdrave rodovine, v kateri ni podedljivih napak. Ne zabi, da se napake roditeljev zopet pojavijo šele čez več rodov (povratek). 2. Odbiraj za pleme le takšne živali, ki imajo same veliko takšnih lastnosti, kakršne želiš imeti pri bodočih živalih ali potomstvu. Česar žival nima, nemore podedovati in dati svojemu potomstvu. 3. Upoštevaj pri čisti plemenitvi tudi vse znake dotične pasme. Čisto plemenitvo vedno le tedaj, ako plemeniš med seboj živali ene en iste pasme, torej živali, ki so bistveno enakih lastnosti. 4. Bodi pri križatvi posebno previden. Ne plemeniš med seboj takšnih živali, ki so po svoji velikosti, po svojih oblikah ali po starosti in moči preveč različne. Križatev imaš, če plemeniš med seboj živali različnih pasem. 5. Neplemeni med seboj sorodnih živali. 6. Čim bolj podobne so si v svojih lastnostih živali moškega in ženskega spola, ki jih med seboj plemeniš, tem bolj gotovo in hitreje se iste lastnosti podedujejo na mladiče in potomce. 7. Računaj vedno s tem, da imata oba, samec in samica, enak vpliv na potomstvo.

Evropska letina pšenice. Mednarodni zavod za kmetijstvo v Rimu je objavil svojo prvo cenitev evropske letine pšenice na podlagi stanja v začetku junija letos. Letino pšenice v uvoznih državah ceni zavod na 320 milijonov stotov, letino držav izvoznic pšenice pa ceni zavod na 110 milijonov stotov, skupno torej na 430 milijonov stotov, dočim je lani znašal pridelek 417 milijonov stotov. Letina ne bi bila torej 1935 ena najboljših, kajti letina 1933 je dala večji uspeh, namreč 476 milijonov stotov.

Rikarja vas. (Gospodarstvo.) Letošnje pomlad se je v naši občini izvedlo prisilno škropljenje češpljevih dreves proti kaparju (Schildlaus). Grozila je že nevarnost, da se bodo vsled kaparja posušili vsi češplji. Že tri leta sem se je vsako pomlad in jesen po občini razglašalo, da se morajo češplji škropiti z dendrinom ali neodendrinom, pa posestniki so se za te razglase prav malo brigali.

Večina sploh ni hotela verjeti, da češpelj izumira vsled kaparja. Trdili so, da so pozebli v hudi zimi 1928/29. Sicer bi pa bilo tudi tehnično nemogoče, da bi vsak posestnik sam škropil, ker bi se premalo izrabil čas, ko imamo za celo razsežno občino samo dve škropilnici. Občinski komisar je radi tega odredil prisilno škropljenje. Dva moža sta hodila od hiše do hiše in poškopila vse češplje. Škropljenje je prišlo zelo poceni. Liter neodendrina je prišel komaj na 1,15 S, ker se ga je naročilo cele sode. Pa tudi delavca sta se tako izurila, da je bilo škropljenje v celi občini v dveh tednih končano. Sedaj, že vidimo uspeh škropljenja. Drevesa, ki so leta hirala, so letos bujno pogonala. Prešnja leta smo opazovali na drugoletnih poganjkih vse polno kaparjev, pod katerimi so bila jajca. Te samice kaparjev so izgledale kot kapice ali polovice konopnega semena. Letos se najdejo samo še izjeme. Škropljenje češpljevih dreves nam tedaj gotovo reši drevesa pred poginom, zviša in kakovostno zboljša pridelek; sad ostane namreč zdrav in ni prevlečen s črnkasto prevleko. Naj bi se naši občinski svetovalci po vseh občinah zavzeli za škropljenje češpelj in sicer za prisilno škropljenje po možeh, ki jih pošlje občina, ker je ta način nazadnje tudi najcenejši. Na drugi strani pa se more kapar uničiti samo tedaj, če se poškopijo vsa drevesa v občini. Če nam ne napravi škode suša, obeta biti letošna letina češpelj prav dobra. M. A.

Lesna borza. Iglasti les: hlodi 15—18, dolgi hlodi 17—23, splavljeni hlodi 11—12,50, jamski les 12—14, jambori 17—19, rezano stavbno blago 45—50, trami in podlančnice 52, late 53, mizarско blago 40—85 S za kubični meter. Listnati les: bukove deske 60—90, dubove deske 85 do 160 S za kubični meter. Izvoz lesa se je v prvi polovici letošnjega leta dvignil za preko 11 odstotkov. Razveseljivo dejstvo, ki bilo še bolj razveseljivo, če bi bila cena luši primerna.

ZANIMIVOSTI

Poplave. Amerika je imela v zadnjem času silne nalive. Reke so narasle ponekod za 7 metrov, vodovje pa podrlo nasipe in se razlilo po vseh ravninah in dolinah. Nad 20 krajev je docela izoliranih od ostalega sveta. Uničenih je veliko hiš. Po dosedanjih podatkih so poplave zahtevale 30 žrtev. V Birminghamu je vodovje podrlo dva mostova in preplavilo skoro vse mesto. Na tisoče delavcev je moralo ostati v tovarnah in delavnicah, ker niso mogli preko mostov. Utonilo je 8 oseb, škoda znaša preko enega milijona dolarjev. Tudi v drugih krajih je utonilo v vodovju več ljudi. Policija in vojaštvo pomagata, vendar z velikimi težkočami, ker so vse telefonske in brzojavne zveze prekinjene. V newyorški državi znaša škoda nad 10 milijonov dolarjev. Porušenih hiš so tu našli nad 500. — Na Kitajskem je Rumena reka prestopila bregove in preplavila vso pokrajino. Ves promet je prekinjen. Tudi Jangceekjang je prestopil bregove in podrł celo vrsto nasipov. V mesto Nančang prihajajo velike množice ljudi iz poplavljenih krajev, ki jim je voda porušila domove. Po dosedanjih podatkih je v pokrajini Kiangsi porušenih 4400 hiš.

Vulkani bruhaajo. Iz Santiaga de Chile poročajo, da je pričel bruhati južno od mesta ležeči ognjenik Chillan, ki je bil doslej ugasnjen. Ogromne množine lave se vale po obronkih ognjenika. Bruhanje je bilo v vzezi s potresom, ki je napravil veliko škodo. Okoliško prebivalstvo beži. Iz Ecuadorja pa poročajo, da je pričel bruhati tamkaj vulkan Sangay. Vsa okolica je zavita v oblake dima in pepela. Okoliško prebivalstvo se je izselilo.

Drobiž. Šestletni mesečni otrok je v Steinachu vstal iz postelje, šel v spanju k oknu, ki je bilo odprto, in padel iz prvega nadstropja na cesto. Deklica je umrla. — Ko so se začele na Dunaju počitnice, je Dunaj zapustilo v dveh dneh 120.000 ljudi in se odpeljalo na počitnice. — Oton in Cita von Habsburg se povrnela v Avstrijo. — Za spomin na smrt dr. Dollfussa da poštna uprava 25. t. m. v promet posebno spominsko znamko za 24 grošev. — Pri prostovoljni delovni službi je zaposlenih 13.000 ljudi. — Dne 9. julija se je podražil pri nas bencin za 1 g in stane na Dunaju en liter do 15. septembra 57 g, v Celovcu in Beljaku 61 g, na deželi pa 63 g. To je čudno. Fiksna je cena, a vendar različna. — Zemeljske ostanke

zadnjega avstrijskega cesarja nameravajo prepeljati na Dunaj in položiti v kapucinsko grobnico. — V Jobstu na Štajerskem je s sekuro odsekala Marija Stangl svojemu 2 in pol letnemu otroku glavo in se potem mirno vlegla v posteljo. Pride pred izjemno sodišče. — Narodna banka je znižala obrestno mero za pol odstotka. Ker ima to vpliv tudi na kreditne zadruge, bo število vlog padlo. — Iz Italije prihaja v Avstrijo in Jugoslavijo veliko vojaških beguncev nemške in jugoslovanske narodnosti, ker nočejo umreti v Afriki. — V Donawitzu je začel obratovati po petih letih zastoja drugi plavž. Vsled tega je bilo nanovo zaposlenih 800 delavcev. — Bruck ob Muri dobi zopet svojo garnizijo. — Avstrijci moremo od 1. t. m. naprej z Japonsko govoriti po telefonu. Triminutni razgovor stane samo malenkost 107 zlatih frankov. — Nemčija: V Berlinu je umrlo 12 ljudi radi silne vročine. — Nemčija ima še 1,8 milijona brezposelnih. Vendar je število, kakor pri nas, dosti nižje od prešnjih let. — Ostale države: Pri Grenobleu v Franciji je zavozil osebni avto v avtobus. Pri tem so bili trije potniki avtomobila na mestu mrtvi, dva druga pa sta bila nevarno ranjena. — Po statističnih podatkih je Jugoslavija lani producirala 2219 kg zlata in 129.310 kg srebra. Skupna vrednost produciranega zlata in srebra znaša okrog 200 milijonov Din. — Iz Kitajske se poroča o velikih poplavah. V mestu Čangu je pod vodo več tisoč hiš in tudi število človeških žrtev je zelo veliko. — Kardinal La Fontaine, patrijarh beneški, je 9. t. m. v starosti 74 let umrl. — V Londonu stavka 500 šoferjev avtobusnih podjetij.

Konzum kruha. Francoze spoznamo vedno po tem, da sežejo pri vsaki jedi najprej po kruhu. In res, kdor je bil v Franciji, ve, da jedo tam zelo mnogo kruha. V Kaliforniji v Ameriki je izšla zanimiva obravnava, ki nam pove na podlagi podatkov i zadnjih petih let, koliko moke odnosno kruha pride v poedinih državah letno na glavo. Francija stoji na prvem mestu, saj odpade na vsakega Francoza letno 220 kg moke. Na drugem mestu je Belgija s 197 kg, potem Italija s 162 kg, za njo Anglija s 153. Razmeroma malo kruha pojedjo Nemci, saj odpade v Nemčiji letno na glavo komaj 73 kg moke. Še manj kruha jedo na Danskem, kjer odpade na glavo samo 41 kg moke. Drugih držav ameriška statistika ne upošteva.

Zaklad pod cesto. Pri popraviljanju neke ceste v bližini Katovic na Poljskem so trije delavci zadeli ob železno posodo, iz katere so se vsuli zlatniki. Bilo jih je nič manj ko 15.000. Delavci so bili tako brithni, da so se začeli zavoljo najdbe prepirati. Slišal jih neki stražnik. Policija je nato zaplenila ves zaklad, o katerem ni znano, odkod izvira.

2000 hiš v plamenih. V indijskem mestu Abbottabadu je izbruhnil ogenj, ki je uničil 2000 poslopij in je za 5 mil. rupij škodo napravil. Nastopilo je vojaštvo, da prepreči krajo in rop. Vojaštvo oskrbuje tudi nesrečne pogorelece, hrani jih in skrbi zanje v svojih tovornih avtomobilih. Oni del mesta, kjer so živel Hinid, je sploh docela uničen. In že tam je 500 mrtvih.

Klub najposlušnejših mož. Na Angleškem obstoja „Klub najposlušnejših mož“ na svetu. Ti moške opravljajo vsa ženska hišna dela, imajo pa samo enkrat na leto dovoljenje za izlet iz hiše. To priliko izkoristijo za sestanek v Bouldrescloughu, da razpravljajo o svoji situaciji. Nobeden pa ne more biti član kluba, če se ne izkaže, da je njegova boljša polovica povsem zadovoljna s hišnim delom in da se pokorava vsem njenim kapricam.

Razlika. Domači zdravnik bolnemu Mihcu: „Če pokažeš jezik, dobiš od papana kos potice.“ — Mihcu: „Ej, ne boste me ujeli, gospod. Oni dan sem pokazal jezik sestrici, pa mi je papa dal zaušnico!“

V najem se da takoj manjše posestvo, ki obsega stanovanjsko in gospodarsko poslopje z dvema sobama in kuhinjo, približno 8 birnov posetve, travniki in pašnik. Poslopje je novo zidano in blizu ceste pri Sv. Luciji, občina Zgorna Vesca. — Pojasnila daje: Marija Schlosser, p. d. Bošteic, Sv. Lucija, p. Marie Elend. 60

Kolarski mojster se sprejme. Delavnica in stanovanje zagotovljeno. Vprašanja na: Uršula Štober, p. d. Kovač, Konatiče, p. Velden am Wörthersee. 61